

Årsmelding 2020

Stopp all vold!

Likestillingssenteret
Parkgata 12
2317 Hamar

post@lss.no
Tlf.: 62 54 74 60

www.likestillingssenteret.no
www.lss.no

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	0
LIKESTILLINGSSENTERET	1
Visjon	1
Senteret tilbyr	1
Resultatmål og effekt	1
Målgruppe	2
Grunnlag og finansiering	2
Ansatte	3
Rådets sammensetning og aktivitet	4
Styrets sammensetning og aktivitet	4
Pådriverarbeid	5
8. mars	7
Likestilling i offentlige utvalg	7
Likestilling i Korona-tider – hvem gjør hva?	7
Likestillingssenterets nettskole	8
NAF Veibok	8
Fire dagers skoleuke	8
I hennes fotspor	9
Appeller	9
Deltakelse i forskerforum, referansegrupper og samarbeid	9
Oversikt over ulike kurs og foredrag	10
Synlighet i media	10
Sosiale medier	14
Utviklingsarbeid	17
Barn ulike og unike. Kjønn og kulturforskjeller i et likestillings- perspektiv	18
Mentoropplæring	18
Aktivitets- og redegjørelsesplikten	18
Internasjonalt arbeid	19
Kompetanseheving av ansatte	20
Betalte oppdrag og eksterne prosjekter	21
Våg å se – våg å handle (2020)	21
ressurshefte for likestilt og likeverdig pedagogisk praksis	22

Like sko (2020)	22
Bevisste utdanningsvalg (2020)	23
Dialogmøter om rasisme (2020)	23
Pust ut (2020-2022)	24
Kjønnsdelte hjelpemidler (2017-2020)	24
Hva skal jeg si? (2019-2021)	25
Trygg i egen seksualitet (2017-2020)	26
VIP – Viktig interessant person (2018-2022)	26
Eldre og seksuell helse (2020-2022)	27
STYRETS årsrapport	28
Resultatregnskap 2020	31
Balanse pr. 31.12.2020	32
Noter	35

FORORD

Året 2020 har vært et spesielt år for alle – også for Likestillingssenteret. Pandemien har vært både utfordrende og utviklende for oss. Fysiske møter, kurs, forelesninger, samlinger m.m. ble i stor grad avlyst, endret eller utsatt i henhold til enhver tid gjeldende retningslinjer. For å få gjennomført planlagte prosjekter og aktiviteter måtte vi derfor tilpasse oss og finne alternative løsninger. Blant annet har vi i større utstrekning enn tidligere benyttet digitale plattformer i gjennomføring av møter. Årsrapporten gir et utfyllende bilde av alle våre aktiviteter. Her vil vi peke på spesielt tre områder hvor pandemien påvirket hvordan vi jobbet i 2020:

1. Koronaundersøkelse om likestilling

I mars opplevde store deler av befolkningen endringer i sitt hverdagsliv og jobbutførelse med hjemmekontor, hjemmeskole og innstilling av fritidsaktiviteter. Vi forstod raskt at pandemien sannsynligvis ville ha konsekvenser for likestillingen mellom kjønnene, og gjennomførte derfor en undersøkelse i samarbeid med Opinion.

2. Nettskole

Da vi forstod at en del kurs og seminarer måtte avlyses eller utsettes søkte vi umiddelbart andre muligheter for å likevel kunne gjennomføre prosjektene våre, om enn på en annen måte enn tenkt. Vi etablerte derfor Likestillingssenterets nettskole hvor vi har utviklet og lansert flere ulike nettkurs.

3. Hjemmekontor

Likestillingssenteret er en virksomhet hvor det er mulig å ha hjemmekontor for å gjennomføre mange av oppgavene våre. Enkelte av oss stortrives på hjemmekontor, andre blir mindre effektive. Vi har måttet tilpasse oss og jobbe på en ny måte med utstrakt bruk av hjemmekontor.

Heldigvis viser årsmeldingen at Likestillingssenteret har klart å levere tross utfordringene året har gitt oss. Spesielt vil vi trekke frem vår aktive pådriverrolle og synlighet det har gitt oss i mediene gjennom omtale og kronikker, samt antall følgere på sosiale medier.

LIKESTILLINGSSENTERET

(STIFTELSEN KVINNEUNIVERSITETET)

Kvinneuniversitetet er en ideell stiftelse som ble opprettet i 1983. Siden 2008 har navnet *Likestillingssenteret* vært brukt på all utadrettet virksomhet.

Stiftelsen ledes av et styre med sju medlemmer. Styret velges av stiftelsens råd som består av fem medlemmer. Styret og rådet er sammensatt av personer med god kompetanse fra forskjellige fagområder og institusjoner. Stiftelsen holder til i Parkgata 12 på Hamar.

VISJON

Likestillingssenteret har en visjon om *like muligheter for alle*, og arbeider for å fremme likestilling og motvirke diskriminering på grunnlag av kjønn, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, funksjonsevne, seksuell orientering, alder og etnisitet. Vi legger til grunn at et samfunn basert på likestilling og likeverd gir de beste mulighetene for den enkeltes livsutfoldelse og bidrar til en gunstig samfunnsutvikling.

Likestillingssenteret har en aktiv informasjons- og pådriverrolle og er en drivkraft for økt likestilling lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Likestillingssenteret skal:

- Være en pådriver for likestilling
- Bidra til formidling og utvikling av kunnskap om likestilling
- Bidra til utvikling og spredning av metoder og verktøy for praktisk likestillingsarbeid.

SENTERET TILBYR

Likestillingssenteret tilbyr:

- Oppdatert kunnskap og metoder for praktisk likestillingsarbeid.
- Nasjonal spisskompetanse på kjønnslikestilling, internasjonal erfaring og solid kunnskap som regionalt likestillingssenter.
- Verktøy og prosessledelse for integrering av likestilling i tjenester, personal, planverk og beslutningsprosesser i offentlige og private virksomheter.
- FoU-arbeid, foredrag, kurs og gjennomføring av konkrete tiltak i samarbeid med oppdragsgiver.

RESULTATMÅL OG EFFEKT

I 2020 har vi gjennom vårt praksisrettede arbeid nådd ut til i overkant av 1.300 personer. Gjennom sosiale medier har vi en gjennomsnittlig rekkevidde på 616 i 2020, samt i underkant av 2.500 følgere. Vi har også fått 350 registrerte brukere av den nye nettskolen.

Kortsiktig effekt er at disse personene tar med seg perspektiver og likestillingsarbeid videre inn på sin arbeidsplass, hvor den langsiktige effekten kommer kollegaer og tjenestemottakere til gode. Slik bidrar vi til å påvirke holdninger til og forståelser av likestilling til et langt større antall mennesker enn de vi møter ansikt til ansikt eller som følger oss. Noe som igjen bidrar til at flere blir møtt på en likeverdig måte.

Som utviklingsaktør initierer vi ulike aktiviteter og videreutvikler prosjekt. Slik får vi igangsatt tiltak og satt likestilling på dagsorden. Årsrapporten utdyper de konkrete tiltakene og resultatene som er oppnådd.

MÅLGRUPPE

Likestilling er en grunnleggende verdi og en rettighet. Graden av likestilling folk lever i og med, er et resultat av rammebetingelser gitt av lovverk, strukturer, politikk og holdninger, og den praksisen som dannes i arbeidsliv, tjenesteyting og det generelle holdningsklimaet i samfunnet.

Likestillingssenteret ser det som sin rolle å påvirke både rammebetingelser og praksis i retning av mer likestilling. Likestillingssenteret driver i *liten grad* med rettighetsinformasjon til personer som rammes av diskriminering eller mangel på likestilling.

- Vi påvirker rammebetingelser og holdninger i samfunnet gjennom høringssvar, samarbeidsmøter og media. Arbeidet er rettet mot politikere, offentlige myndigheter og holdningsklimaet i befolkningen.
- På praksisfeltet ønsker vi å bidra til at arbeidsgiver, tjenesteytere og offentlige myndigheter skal *gjøre* likestilling gjennom å kjenne til barrierer for likestilling, lovpålagte plikter og god praksis på likestillingsfeltet.

GRUNNLAG OG FINANSIERING

Likestillingssenteret mottar grunnfinansiering fra Stortinget i Prop. 1 S, Kap.351, post 73. Tilskuddsbrevet mottas fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. I tillegg mottar vi prosjektfinansiering gjennom tilskuddsmidler, anbudsoppdrag og enkeltoppdrag. Grunntilskuddet dekker utgifter til:

- Driftskostnader (husleie, strøm, administrasjon etc.)
- Å opprettholde og utvikle et kompetansemiljø
- Å utvikle prosjekter, metoder og verktøy
- Pådriverarbeid med foredrag, kurs, veiledning og svare på høringer
- Mediearbeid (kronikker, nyhetsbrev, hjemmeside m.m.)
- Forankringsarbeid for utvikling og samarbeid
- Internasjonalt samarbeid og besøk
- Enkeltoppdrag fra Bufdir innenfor definert kostnadsramme.

ANSATTE

I løpet av 2020 har Likestillingssenteret hatt 11 ansatte, hvorav to menn. I alt er det gjennomført 7,2 årsverk. I løpet av 2020 har vi hatt fire nyansettelser og tre som har sluttet. To ansatte har hatt henholdsvis 80 og 75 % stilling, de øvrige 100%. Ca. 0,8 årsverk går til administrasjon og ledelse. Ansatte i 2020 har vært:

- Nina Johannesen, seniorrådgiver
- Goro Ree-Lindstad, direktør
- Frøydis Sund, seniorrådgiver
- Annette Solberg, seniorrådgiver
- Carina Carlsen, rådgiver
- Mona Renolen, seniorrådgiver (startet 01.01)
- Ane Hedvig Heidrunsdotter Løvold, rådgiver (sluttet 31. mars)
- Lars Kolberg, seniorrådgiver (sluttet 31.05)
- Sanna Sarromaa, rådgiver (01.06-31.07)
- Silje Mathisen, rådgiver (startet 01.08)
- Svein Harald Bigum, rådgiver (startet 01.08)

Bilde: Ansatte per 31.12.2020.

RÅDETS SAMMENSETNING OG AKTIVITET

Medlemmer: Ketil Kjenseth, Bente Ovèdie Skogvang, Hilde Ekeberg, Anne-Marte Kolbjørnshus og Emilie Enger Mehl.

Rådets medlemmer rekrutteres fra politisk virksomhet, relevante fagmiljøer, private og offentlige organisasjoner, samt tidligere styremedlemmer eller andre med kjennskap til stiftelsens virksomhet.

Rådet kommer med innspill til videre arbeid og strategi, velger nye styremedlemmer og fastsetter styrets godtgjørelse.

STYRETS SAMMENSETNING OG AKTIVITET

Styremedlemmer: Sunniva Ørstavik (leder), Anne-Mette Øvrum (nestleder), Tonje Lauritzen, Jens Olai Jenssen, Magnus Sempler Holte, Miguel da Luz og Annette Solberg (valgt av de ansatte).

Varamedlemmer: Kristin Fridtun, Elin Kjeldstadli Hatlestad, Nina Ree-Lindstad og Nina Johannesen (valgt av de ansatte).

Styrets medlemmer rekrutteres fra relevante fagområder i privat- og offentlig virksomhet, politikk, styrearbeid og forretningsdrift.

PÅDRIVERARBEID

Likestillingssenteret skal være en drivkraft for likestilling regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Vi har en aktiv informasjons- og pådriverrolle som vi synliggjør gjennom sosiale medier, oppslag i pressen, kronikker, møter, veiledningsarbeid, høringer, deltakelse på konferanser og på andre relevante arenaer.

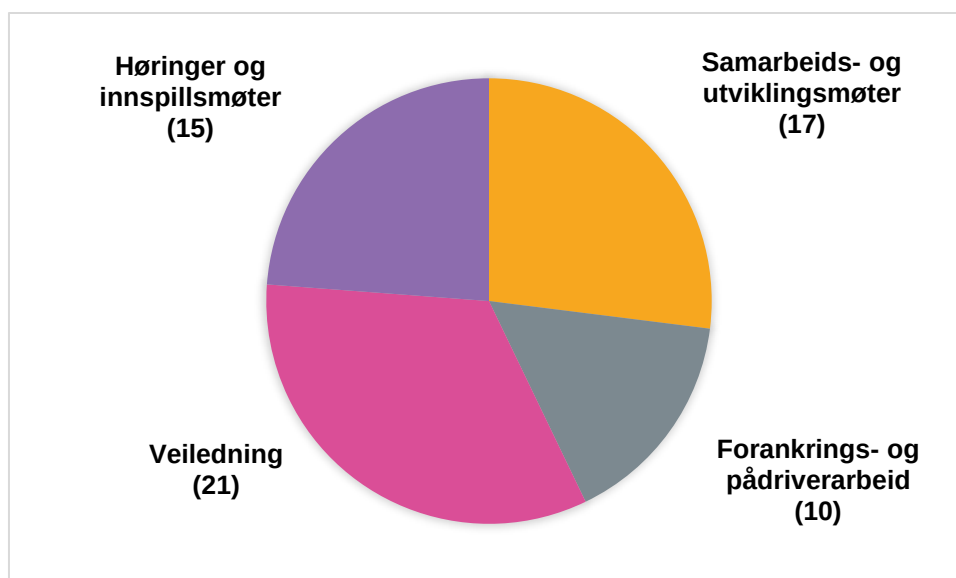
Likestillingssenteret skal bidra til å styrke kompetanse og øke bevissthet om likestilling og verdien av å arbeide med likestilling innenfor hele samfunnet. Det kan gjøres ved blant annet å gi tilbud om kurs/seminar/rådgiving til organisasjoner, private aktører, statlige og private virksomheter om praktisk likestillingsarbeid, samt gjennom foredrag, utvikling av informasjonsmateriale og media. Internasjonalt har vi ulike samarbeidsarenaer for erfaringsutveksling og informasjon om norsk likestillingspraksis.

I vårt informasjons- og pådriverarbeid sprer vi kunnskap om likestilling samt bidra til kompetanseheving på likestillingsfeltet. Til sammen har det vært i overkant av 1.300 deltakere på kurs, konferanser, møter og andre arrangementer hvor Likestillingssenteret har presentert et likestillingstema. Antall personer vi har nådd fysisk er selvsagt lavere enn tidligere år da vi har måtte avlyse flere fysiske arrangement. Vi har derimot nådd mange gjennom vår nye nettskole som har 350 registrerte brukere, samt 2.000-2.500 deltakere i vårt åpne nettkurs om Bevisste utdanningsvalg.

Gjennom vårt informasjonsarbeid gjør vi kunnskap om likestilling tilgjengelig. Vi er en synlig og profilert aktør gjennom vår nettside, samt sosiale medier som Facebook og Instagram. I 2020 har vi i tillegg sendt ut 11 nyhetsbrev, skrevet 15 kronikker og leserinnlegg som er publisert 24 steder, og fått 70 medieomtaler. Vi har i 2020 utarbeidet 12 LS Info, som på en kortfattet og målrettet måte synliggjør Likestillingssenterets virksomhet.

Hvert år gjennomfører vi flere ulike møter i vårt pådriverarbeid uten at det er knyttet til enkeltprosjekter. Dette er møter med *samarbeidspartnere* som Bufdir, KUN, Reform, Senter for likestilling, LDO, fylkesmenn, fylkeskommuner, kommuner og øvrige mulige prosjektpartnere; *forankringsmøter* med politikere, ordførere, ulike instanser og organisasjoner; *innspillsmøter* på ulike tema og høringer; *veiledningsmøter* samt *utviklingsmøter* for utvikling av nye prosjekter og ideer. Viktige samarbeidspartnere i år har blant annet vært, Krisesentrene i Gudbrandsdalen og Hamar, NOK. Hamar, Statsforvalteren i Innlandet, Høgskolen i Innlandet, Funkibator, Unge funksjonshemmede, USHT Innlandet, Sex og politikk, Skeiv kunnskap og FRI Oslo/Viken.

I figur 1 synliggjøres omfanget av vårt pådriverarbeid i 2020.

Figur 1: Pådriverarbeid - omfang av møtevirksomhet i forbindelse med pådriverarbeid som ikke er prosjektrettet

Fra tidligere år ser vi at Covid-19 har påvirket hvordan vi har jobbet i år. Vi har hatt mindre utadvendt aktivitet og færre møteplasser til tross for at Teams og nettmøter på mange måter har gjort det enklere å holde kontakt med folk.

Nedenfor vises en oversikt over høringer vi har svart på og innspillmøter vi har deltatt på.

Dato	Sak	Type
24. januar	Nettressurs om levkår og likestilling for etniske og religiøse minoriteter	Innspillsmøte
06. februar	Distriktsnæringsutvalget	Skriftlig innspill
12. februar	Senterungdommens partiprogram	Skriftlig innspill
02. mars	NOU 2019: 19 Jenterom, gutterom og mulighetsrom	Skriftlig høring
24. mars	Innspill til byråd i Oslo om lhbtq forskning	Skriftlig innspill
09. juni	Innlandsstrategien	Innspillsmøte
12. juni	Innlandsstrategien	Skriftlig høring
05. august	NOU 2020: 1 Tjenester til personer med autismespekterforstyrrelser og til personer med Tourettes syndrom	Skriftlig høring
21. august	Innspill Bufdir om forskning vold og overgrep	Skriftlig innspill
15. oktober	Endringer i diskrimineringsombudsloven og arbeidsmiljøloven	Skriftlig høring
20. oktober	Forslag til statsbudsjett for 2021	Digitalt møte
06. november	Ny Lhbtq handlingsplan	Digitalt møte
10. november	Ny Lhbtq handlingsplan	Skriftlig innspill
17. november	Nasjonal veileder - Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming	Skriftlig innspill
30. november	Handlingsplan for bærekraftsmålene	Muntlig og skriftlig innspill

8. MARS

For syvende år på rad samarbeidet Likestillingssenteret med Hamar bibliotek om arrangement på kvinnedagen. I år var temaet NOUen «Jenterom, gutterom og mulighetsrom – Likestillingsutfordringer blant barn og unge». NOUen er den første norske offentlige utredningen som ser spesielt på likestilling i oppveksten. I utredningen beskrives et overordnet utfordringsbilde der mange jenter opplever høy grad av stress og psykiske vansker som følge av strenge krav til prestasjon, og mange gutter opplever trange rammer for hvem de kan være som gutt. Innledere og deltakere i sofasamtale var: utvalgsleder Lovleen Rihel Brenna, statssekretær i Kulturdepartementet Knut Aastad Bråten, medlem i Ungdomsrådet i Hamar Guro Sønstebø.

Vi holdt også en kort introduksjon om viktigheten av 8. mars på fortellerpuben «Kvinner forteller om kvinner» hvor fire historiefortellere fortalte hver sin historie om ulike kvinneskikkelser.

Også i år lagde vi et facebook arrangement som viste alle 8.-mars aktivitetene i Hamar og omegn, til sammen 9 ulike arrangement.

LIKESTILLING I OFFENTLIGE UTVALG

Likestillingssenteret ønsket å få kunnskap om hvorvidt likestilling tematiseres i mandatene til offentlige utredningsutvalg, samt om utvalgsmedlemmene speiler mangfoldet i befolkningen. Kun ett av 20 mandater tematiserte kjønnslikestilling eksplisitt. Flere av mandatene mener vi burde ha tatt med likestilling som en problemstilling i utredningen.

Utvalgsmedlemmene synes heller ikke å speile et mangfold av befolkningen hvor det mangler særlige kvinnelige utvalgsmedlemmer, medlemmer med utenlandsk bakgrunn, eldre kvinner og yngre menn.

Likestillingssenteret mener det er bekymringsfullt at aktivitetsplikten til offentlige myndigheter ikke ser ut til å være ivarettatt når offentlige utredningsutvalg oppnevnes. Vi foreslår derfor at alle mandat tar med følgende: Utvalget skal vurdere likestillingsspørsmål som er knyttet til mandatet.

LIKESTILLING I KORONA-TIDER – HVEM GJØR HVA?

I samarbeid med Opinion gjennomførte vi en undersøkelse om hvordan den ekstraordinære situasjonen etter 12 mars påvirket likestillingssituasjonen på hjemmebane. På bakgrunn av undersøkelsen mener vi å ha belegg for å si at i krisetider blir tradisjonelle kjønnsroller forsterket.

I en situasjon hvor flest menn hadde hjemmekontor, flest menn var permittert, flest kvinner jobbet i samfunnskritiske jobber og ungene hadde hjemmeskole var det likevel kvinnene som økte sin tidsbruk i hjemmet. Økt tidsbruk så ikke ut til å henge sammen med hvorvidt de jobbet helt, deltid eller var uten arbeid.

LIKESTILLINGSSENTERETS NETTSKOLE

Mange av våre aktiviteter er kursvirksomhet. Da det ble vanskelig å gjennomføre kurs på grunn av smittevern hensyn måtte vi finne alternative måter å nå ut på. Vi startet derfor å lage ulike typer nettkurs. Nettkursene er et fint alternativ, og kan potensielt nå ut til mange flere enn ved fysiske kurs. Samtidig tror vi ikke nettkursene vil kunne erstatte fysiske kurs. Dialog og refleksjoner vi får ved å møtes fysisk vil ikke nettkursene nødvendigvis klare å dekke like godt.

I løpet av 6 måneder har nettskolen fått 350 registrerte brukere. Det nettkurset med flest brukere er *Våg å se – våg å handle*, hvor 165 personer har tatt i bruk kurset. Nettkurset har vært distribuert ut til barnehager i Innlandet via Statsforvalteren (tidligere Fylkesmannen i Innlandet). Bevisste utdanningsvalg i Trøndelag via fylkeskommunen har også blitt godt mottatt og er gjennomført 112 ganger ute i skolene med mellom 2.000-2.500 elever.

Kurs lansert i 2020

- Aktivitets og redegjørelsesplikten for arbeidsgiver
- God rekruttering er likestilt rekruttering
- Introduksjonskurs om normer
- Våg å se – våg å handle! Vold mot barn og unge
- Trygg i egen seksualitet
- Bevisste utdanningsvalg
- Mikrokurs i normer

NAF VEIBOK

Vi fikk en spennende forespørsel fra redaktøren til NAF Veibok om vi kunne bistå med å synliggjøre flere kvinner i boka. Vi gjennomgikk alle kommunene i Hedmark og ga 17 innspill med utdyping av allerede eksisterende tekst og forslag på kvinner som burde fremheves. Hvordan vi kan bidra med innspill for hele landet må vurderes i 2021.

FIRE DAGERS SKOLEUKE

Graden av kjønnslikestilling i arbeidsliv og i hjemmet henger sammen med mange faktorer. En av faktorene kan være om det i din kommune er tilbud om fire- eller femdagers skoleuke og hvor godt SFO-tilbudet er. Likestillingssenteret ønsket derfor å gjøre en kartlegging av kommuner i Innlandet og hvem som har firedagers skoleuke. Vi ønsker å være pådrivere for at kommunene innfører femdagers skoleuke og at de nøye vurderer konsekvensene ved å tilby firedagers skoleuke og et begrenset SFO-tilbud. Saken fikk stor medieoppmerksomhet og i noen kommuner har debatten i etterkant ført til endring i tilbudet.

I HENNES FOTSPOR

I år fulgte vi opp den meget populære kvinnehistoriske vandringen vi hadde i 2019. I samarbeid med Anno museene og Kirsten Flagstad museet utarbeidet vi en digital vandring i Hamars gater. Her presenteres åtte historiske og unike kvinner med tilknytning til Hamar med et skilt og en QR-kode hvor du kan høre om deres liv og gjerninger. Link: kulturpunkt.org/museum/69/group/651.

APPELLER

Da Vinterpride ble arrangert på Lillehammer 22. februar, holdt vi appell under åpningen. Øvrige Pride-arrangement ble avlyst i år på grunn av Covid-19.

Likestillingssenteret holdt også appell etter 8. mars-tog på Hamar.

DELTAKELSE I FORSKERFORUM, REFERANSEGRUPPER OG SAMARBEID

Likestillingssenteret har det siste året deltatt i flere forskerforum, referansegrupper, nettverk og samarbeid. Deltakelsene i disse foraene er viktig for å skape bred likestillingsintegrering og sette fokus på interseksjonalitet.

I år har det vært noe mindre aktivitet i disse foraene enn tidligere år grunnet Covid-19.

Navn	Rolle/Tema	Ansvarlig
Samarbeidsforum bærekraftsmålene i Hamar	Deltager i møter og planlegge aktiviteter	Hamar bispedømme
Samarbeidsforum Likestillingssentrene og Reform	Erfaringsutveksling og samarbeid mellom sentrene	Alle sentrene
LHBTIQA forskerforum	Deltager i forskningsnettverket	Bufdir
TryggEst	Medlem i referansegruppen	Bufdir
SRHR-nettverket	Valgt inn i kjernegruppen (Nasjonalt nettverk for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter)	Sex og samfunn
Ny master i seksuell helse og kognitiv svikt	Deltager i referansegruppen	OsloMet
ARP-nettverk	Arbeidsgruppe 1: Indikatorer Arbeidsgruppe 2a: Veiledning arbeidsgivere	Bufdir

OVERSIKT OVER ULIKE KURS OG FOREDRAG

I vårt pådriverarbeid tilbyr Likestillingssenteret ulike kurs og foredrag og avholder ulike arrangement. For enkelte av aktivitetene tar vi honorar, men honoraret dekker ikke alltid våre faktiske utgifter. I år har vi holdt 4 ulike kurs og foredrag og har måtte avlyse en planlagt aktivitet som ikke er prosjektrettet. Mange av forespørslene i år har handlet om arbeidsliv og aktivtets- og redegjørelsesplikten – dette viser vi til under utviklingsarbeid. Grunnet Covid 19 har vi nok mottatt langt færre forespørsler enn vanlig, og da spesielt på barnehageområdet.

Dato	Tema og sted	Antall
13. februar	Foredrag: Likestilt Innlandet, Vinterkonferansen til Høgskolen i Innlandet, Rena	60
28. februar	Foredrag: Likestilling i barnehager, barnehagelærerutdanninga ved HiNN, Hamar	70
06. mai	Innledning på teams: Hva har skjedd med likestillingen i koronaens tid? LOs kvinnenettverk for Lom, Skjåk og Vågå	13
25. november	Innledning på teams: Likestillingssenterets aktiviteter, Familiepolitisk utvalg LO Innlandet	4
Avlyste planlagte aktiviteter		
19. mars	Foredrag: Status likestilling og levekår etnisitet, frokostseminar, Difi, Oslo	

SYNLIGHET I MEDIA

Likestillingssenteret har en aktiv informasjons- og pådriverrolle spesielt lokalt og regionalt. De fleste mediasakene omhandler aktiviteter vi har, men også intervjuer av og om Likestillings-senteret. Saken med flest oppslag har vært undersøkelsen vår om hvordan Covid-19 påvirker likestillingen i hjemmet.

Medieoppslag

Vi har i 2020 hatt 59 omtaler i media, flere saker har fått flere oppslag.

Dato	Tema for omtale/intervju	Medieportal
07. januar	Johnsen mener fedre blir diskriminert ved sam-livsbrudd	Hamar Arbeiderblad
12. januar	Funksjonshemming på timeplanen	Handikapnytt
02. mars	8.-marstog fra torget	Hamar Dagblad
07. mars	Søndag vil ungdomspolitikkerne ha deg med i 8. mars-tog	Hamar Arbeiderblad
09. mars	Disse gikk i 8.-marstog på Hamar	Hamar Arbeiderblad
08. mars	Slik ble fitta et symbol på frihet	NRK P3 Dokumentar
05. mars	Den ukjente spiseforstyrrelsen	A-magasinet
10. mai	Tydeligere kjønnsforskjeller i hjemmet under ko-ronakrisen	Aftenposten NTB

11. mai 12. mai	Korona forsterker tradisjonelle kjønnsroller i hjemmet Corona forsterker tradisjonelle kjønnsroller i hjemmet Koronakrisen har gitt økte kjønnsroller Koronakrisen har gitt økte kjønnsroller Korona forsterkar tradisjonelle kjønnsroller i heimen Korona forsterkar tradisjonelle kjønnsroller i heimen Korona forsterker kjønnsroller Styrker tradisjonelle kjønnsroller Korona forsterker tradisjonelle kjønnsroller i hjemmet Korona forsterker tradisjonelle kjønnsroller i hjemmet Forsterker kjønnsroller Kjønnsroller i hjemmet forsterka Korona skader likestilling	VG direkte, notis P4, notis P5, notis Firda Tidend Nynorsk pressekontor NRK Nordland Nrk, notis Xstra Dagen Helgelendingen NRK Innlandet NRK Nyheter, nettavis
11. mai	Skal ha fest likevel	Hamar Arbeiderblad
25. mai	Nå har «landets mest kjente naver» fått jobb Har fått seg jobb i Hamar Nå har «landets mest kjente naver» fått jobb i Hamar: Nå har «landets mest kjente naver» fått jobb i Hamar:	GD Hamar Arbeiderblad Ringsaker blad Hadeland Avis
26. mai 27. mai	Ny jobb til Sarromaa «Landets mest kjente naver» har fått jobb	NRK Innlandet Oppland Arbeiderblad
29. mai	Prinsesse Ivar - om kjønns mangfold blant barn Kjønns perspektivet i barnehagens praksis	Barnehagefolk Barnehagefolk
29. mai	Flere kvinner frykter å miste jobben	Journalen
26. juni	Tanker om Korona: 7 kjente kvinner om da Norge stengte	Tara
27. juni 30. juni	Hårete kjerringprat Hårete kjerringprat	Dagsavisen Rogalands Avis
29. juni	Eva Kahrs (37) i Vågå ønsker seg fem dagers skoleuke: Har ennå ikke møtt en mann som har onsdagsfri	Gudbrandsdølen Dagingen
01. juli	Kvinnekupp og lovlydighet etter å ha blitt hengt ut i HA	Hamar Arbeiderblad
05. juli 09. juli	Nå hedres endelig Hamars historiske kvinner: – dette er alt vi har ønsket oss Lær om betydningsfulle og flotte damer som har levd i Hamar	Hamar Arbeiderblad Hamar kommune
24. juli	Vil være en motpol til kroppspresstet: – Jeg skylder ingen å se ut som verken det ene eller andre	Fædrelandsvennen
24. juli	Retroviruset	A-magasinet
27. juli	Året da vi rykket tilbake til fortiden	Bergens Tidende

06. august	Samlivspsykologene svarer: Likestillingen forsvant med coronaen	VG
19. august	Krise for likestillingen	Dagbladet
21. august	Når menn blir gutter	Avisa Nordland
27. august	Når barn bryter med kjønnsnormen: - Åpenhet bidrar til ufarliggjøring	Skolelederen
29. august	Dagen i dag, 29. august (35 år siden Kvinneuniversitetet ble stiftet)	Akersposten
07. september	Reagerer på gubbeveldet i Frp-nominasjonen	Østlendingen
08. september	Gubbeveldet i Frp	Østlendingen
09. september	Stine kan tenke seg en høyere plassering på	Østlendingen
10. september	Frplista, men ikke fordi hun er kvinne	Østlendingen
10. september	Det er bare hardt arbeid som gjelder	Østlendingen
10. september	Uheldig dominans	Oppland Arbeiderblad
18. september	Tilbake i tid - Hvilke konsekvenser vil korona få for likestillingen	Rogalands Avis
21. september	Nominert til jenteprisen - Carina Carlsen	Østlendingen
08. oktober	Likestillingssenteret nominert til jenteprisen - Glade og beærete	Hamar Dagblad
19. oktober	Innlegg: Hjemmekontor mulig karrierebrems – særlig for kvinner	Dagens næringsliv
14. november	Det tredje skiftet	Dagens næringsliv
23. november	Har hjemmekontor gitt oss tilbake til husmor-rollen fra 1950-tallet?	Adresseavisa
24. november	Det er skummelt å si det, men: Kvinner, skjerp dere!	Adresseavisa
22. desember	Mange unngår friluftslivet fordi de ikke finner store turklær	NRK Trøndelag
20. desember	Bare 15 av de 100 best betalte er kvinner - her er kvinnetoppen der du bor	Hamar Arbeiderblad

Kronikker og leserinnlegg

Vi har i år hatt 15 unike kronikker, leserinnlegg og artikler som Likestillingssenteret har skrevet og blitt publisert i 24 ulike steder.

Dato	Tittel på kronikk/leserinlegg og artikler	Avis
26. februar	Kjærlighet, mangfold og respekt -også når Vinterpride er over	Gudbrandsdølen Dagingen
09. mars	Likestilte liv	Hamar Arbeiderblad
20. mars	Se til Stange	Hamar Arbeiderblad
21. mars	Gratulerer med dagen, Hamar	Hamar Arbeiderblad
06. april 08. april	Corona rammer ulikt Corona rammer ulikt	VG Hamar Arbeiderblad
08. mai	Kvinner i krig	Hamar Arbeiderblad
14. mai	Kan du se meg som jeg er	Oppland Arbeiderblad
28. mai	Prinsesse Ivar - om kjønns mangfold blant barn	Barnehagefolk
28. mai	Kjønns perspektivet i barnehagens praksis	Barnehagefolk
15. juni 16. juni 18. juni	Attraktive kommuner? Attraktive kommuner? Hvem vil flytte til en kommune med firedagers skoleuke?	Oppland Arbeiderblad Hamar Arbeiderblad Gudbrandsdølen Dagingen
07. juli	Puslespillet som ikke går opp	Gudbrandsdølen Dagingen
30. september 01. oktober 02. oktober 28. oktober	Kjønnsfeller på skjerm – svikter vi de unge? Kjønnsfeller på skjerm; svikter vi de unge? Sårbar oppvekst på nett Svikter vi de unge? #Ung i dag - svikter vi?	Hamar Arbeiderblad Oppland Arbeiderblad Vårt land Oppland Arbeiderblad Avisa Nordland
8. oktober	Den usynliggjorte seksualiteten	Dagsavisen
24. november	Snakk om seksuell helse	Sykepleien
16. desember	Barn forskjellsbehandles i idretten - sånn kan vi ikke ha det! Barn forskjellsbehandles i idretten Barn forskjellsbehandles i idretten	Gudbrandsdølen Dagingen Hamar Arbeiderblad Oppland Arbeiderblad

TV og radio

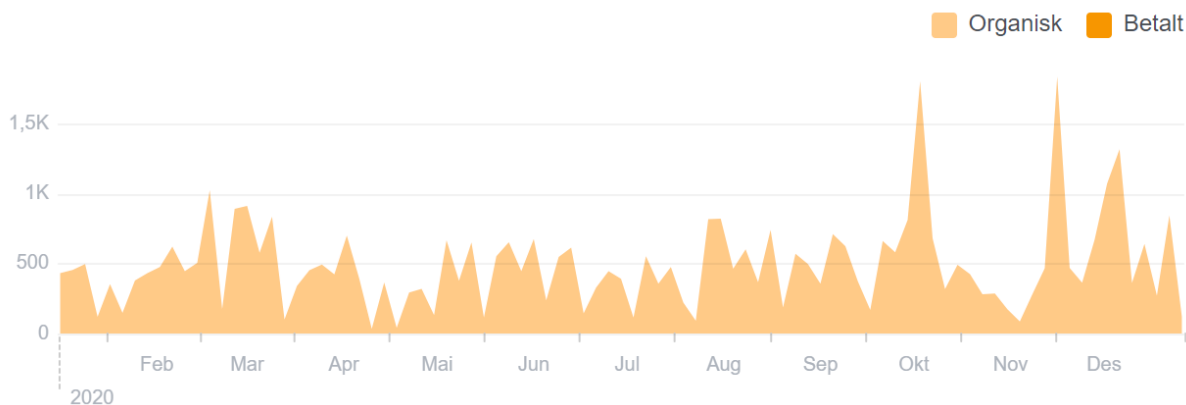
I alt har vi hatt 11 ulike nyhetsoppslag på TV og radio. Også her har Korona-undersøkelsen vår fått stor medieoppmersksomhet.

Dato	Tema for intervju	Medieportal
07. januar	Jeg har superlyst til å være stolt av fitta mi	Innslag på God Morgen, Norge, TV2
5. mars	Innslag om 8. mars i Hamar	Hamarradioen
10. mai	Undersøkelse fra Likestillingssenteret	NRK dagsnytt
11. mai	Koronasituasjonen	NRK TV
12. mai	Intervju på morgensendingen til NRK Innlandet om koronaundersøkelsen	NRK Innlandet
13. mai	Intervju om koronaundersøkelsen vår	Hamarradioen
14. mai	Intervju på NRK Nyheter om koronaundersøkelsen vår	NRK
28. mai	Hvordan gi barna økt handlingsrom og flere muligheter?	Digitalt intervju, Barnehegeforum
19. juni	Koronaundersøkelsen på Ekko	Radiointervju, NRK P2
06. juli	#13: Dronninga av Hedmark: Anette Trettebergstuen	Partiterapi, Podkast
15. juli	Tilbakeslag for likestilling både i jobb og privat	Likestillingspodden

SOSIALE MEDIER

Likestillingssenteret utgir et nyhetsbrev med informasjon om våre aktiviteter. I 2020 sendte vi ut 11 nyhetsbrev og har en oppdatert hjemmeside med aktivitetsoversikt.

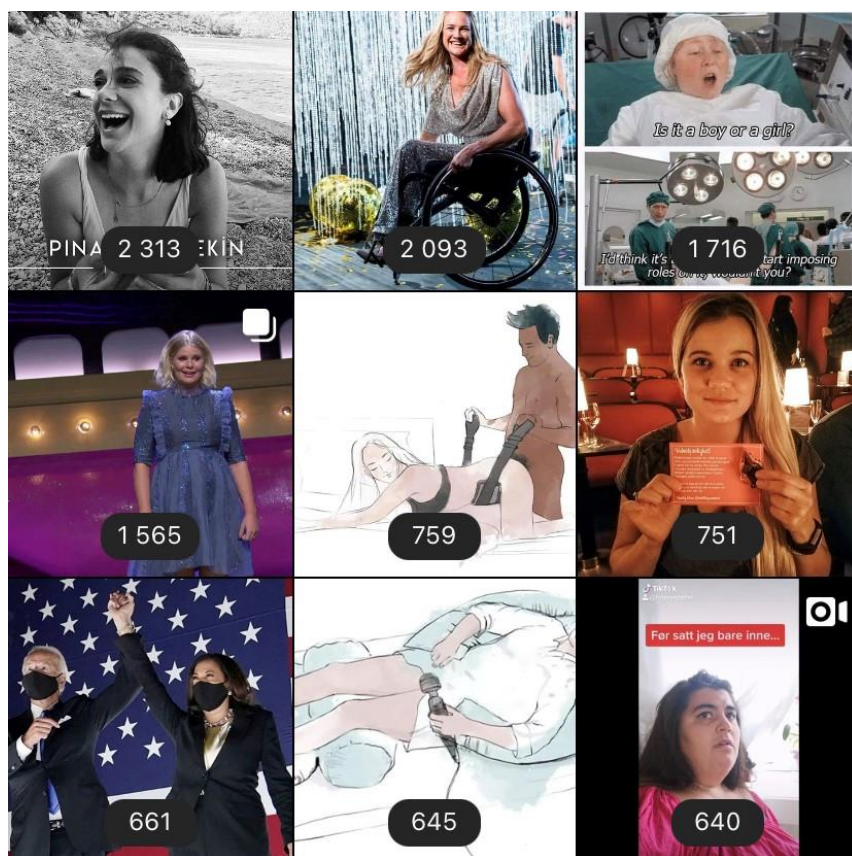
Vi er aktive på Facebook, hvor vi deler aktuelle nyheter innenfor likestillingsfeltet og våre egne aktiviteter. I løpet av 2020 har vi arbeidet med å ivareta den gode utviklingen vi så i 2019, og satset på å holde oppe rekkevidden også i en tid hvor det har skjedd mer i sosiale medier. Dette har gjort at det er vanskeligere å være synlig i «feeden», men vi har klart å holde en gjennomsnittlig rekkevidde på 616 i 2020, noe vi er godt fornøyd med. Vi har også klart å holde en mer jevn rekkevidde og ikke like store svingninger gjennom året som i tidligere år ved å ivareta strategien fra 2019 med faste tidspunkt for innlegg (se figur 2). Vi har i løpet av 2020 økt med 345 følgere, og har ved utgangen av året 2.486 følgere. Dette er en god økning og viser at strategien som ble satt i 2019 fortsetter å lykkes.

Figur 1: Grafen viser utviklingen for rekkevidde for innlegg på Facebook i løpet av 2020.

Instagramprofilen vår brukes til jevnlig oppdatering av hva vi gjør. I tillegg har vi publisert adventskalender med likestillingsønske fra ulike organisasjoner. Instagram ble opprettet høsten 2018, og vi har i 2020 hatt en økning på 536 følgere som utgjør en økning på 40 %.

Bruken av Facebook og Instagram har ført til at vi er mer synlige i media. Samtidig har økt synlighet gitt mer etterspørsler om å bidra og komme med faglige innspill.

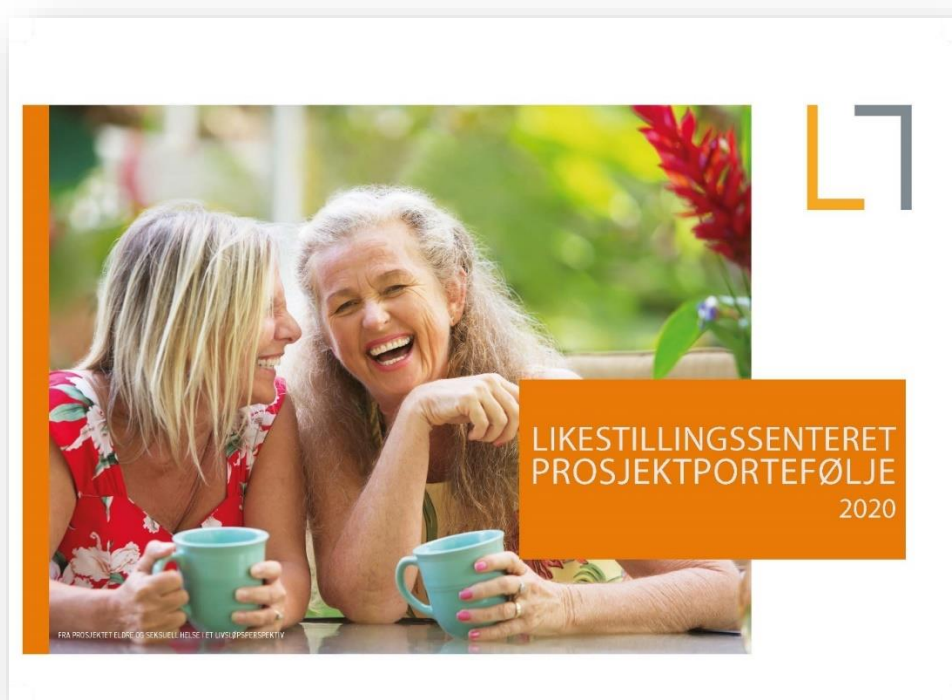
Figur 2: Topp 9 innlegg på Instagram i 2020

I løpet av 2020 har vi utarbeidet 12 LS Info:

NR	NAVN	TEMAOMRÅDE	Type info
LS Info 1/2020	Likestilling nå! Kortversjon årsmelding 2019	Virksomheten	Informasjon
LS Info 2/2020	VIP (Viktig Interessant Person)	LOFT	Kurstilbud
LS Info 3/2020	Trygg i egen seksualitet	LOFT	Kurstilbud
LS Info 4/2020	Hvor går grensa	Barn og unge	Kurstilbud
LS Info 5/2020	Bevisste utdanningsvalg	Barn og unge	Kurstilbud
LS Info 6/2020	Kjønns- og seksualitetsmangfold	Barn og unge	Kurstilbud
LS Info 7/2020	Arbeidsliv tilbud	Arbeidsliv	Kurstilbud
LS Info 8/2020	Barn ulike og unike	Barn og unge	Kurstilbud
LS Info 9/2020	Tilbud voldsforebygging	Barn, unge og arbeidsliv	Kurstilbud
LS Info 10/2020	Barn og unges oppvekstmiljø	Barn og unge	Kurstilbud
LS Info 11/2020	Våg å se – våg å handle	Barn og unge	Kurstilbud
LS info 12/2020	Nettskolen	Barn, unge og arbeidsliv	Kurstilbud og program

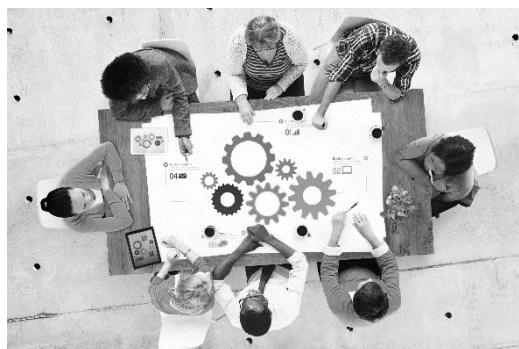
I 2020 utarbeidet Likestillingssenteret en prosjektportefølje samt tre rapporter:

- 1/2002: Likestilling i offentlige utvalg
- 2/2020: Likestilling i Korona-tider – hvem gjør hva?
- 3/2020: Lytt til oss: Minoritetsungdoms opplevelser av rasisme i Innlandet

UTVIKLINGSARBEID

Gjennom kunnskaps- og metodeutvikling ønsker vi å bidra til utvikling av kunnskap om likestilling, betydningen av likestillingsarbeid og integrering av likestillingsperspektiv i offentlig og privat sektor. Vi vil arbeide for like muligheter for deltakelse for alle og likeverdige offentlige tjenester.

Gjennom forskning, utredninger, kartlegginger, analyser, kurs, konferanser, utviklingsnettverk med mer, er Likestillingssenteret med på å utvikle kunnskap på likestillingsfeltet. Vi utvikler prosjekt innenfor flere fagfelt og dekker flere diskrimineringsgrunnlag. Vår brede prosjektpor-tefølje er basert på et omfattende utviklingsarbeid for å iverksette tiltak som sprer kunnskap om kjønn og interseksjonalitet. Vi er med på å sette likestilling på dagsorden i ulike fora og utvikler metoder og verktøy for å inkludere et bredt likestillingsperspektiv i ulike virksomheter.

En gjennomgående metode i vårt arbeid er normkritikk. Gjennom normkritisk arbeid settes søkelyset på ubevisste holdninger og forventninger som er med på å skape diskriminering. Metoden bidrar til refleksjon og fører til endringer av holdninger og praksis. Metoden kan benyttes i de fleste sektorer og bidra til en ikke-diskriminerende praksis.

Når vi utvikler nye prosjektideer, benytter vi oss ofte av de samme metodene og verktøyene uavhengig av sektor og yrkesgrupper. Når vi formidler likestilling til personer som jobber i skole, helse, teknisk, vareproduksjon, kulturfeltet eller annet gir vi de ansatte anledning til å reflektere over egne holdninger og hvordan fordommer kan sette preg på egen yrkesutøvelse. Som regel er dette forhold de ikke reflekterer over til vanlig, eller har sett betydningen av for egen tjenesteutøvelse.

For å kunne tilby gode og målrettede tilbud evaluerer vi våre tiltak. Tilbakemeldinger fra kurs vi holder er gode selv om det i år har vært færre fysiske kurs enn normalt. Tilbakemeldingene fra kurs vi har utarbeidet i nettskolen vår er også gode.

Hvor nyttig var nettkurset for deg? (1 er mindre nyttig og 5 er meget nyttig).

Figur 3: Opplevd nytteverdi registrert av brukerne som har gjennomført nettkurset *Våg å se – våg å handle* (44 besvarelser av evalueringsskjema).

BARN ULIKE OG UNIKE. KJØNN OG KULTURFORSKJELLER I ET LIKESTILLINGS-PERSPEKTIV

Likestillingssenteret har tidligere utviklet halvdagskurset «Barn ulike og unike» som handler om å skape et inkluderende læringsmiljø i barnehagen ved å gi rom for mangfold med tanke på kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og seksuell orientering. I 2020 videreutviklet vi kurset til et heldagskurs, la inn en del om normkritikk samt tok inn kultur, religion og språkforskjeller i et likestillingsperspektiv. På grunn av Covid 19 har vi dessverre ikke fått holdt kurset i år.

MENTOROPPLÆRING

Likestillingssentret har gjennom mange år opparbeidet en betydelig kompetanse om mentoring. Som et ressurscenter for mentoring gir vi veiledning og holder foredrag for virksomheter som ønsker å opprette et mentortilbud, samt at vi holder opplæringskurs i fem moduler for mentorer og adepter. Veiledning og foredrag er ofte gratis, mens vi tar betalt for opplæringsmodulene. I år har vi hatt lite forespørsler om mentoring, men holdt ett kurs for Her og Der.

Dato	Tema og sted	Antall
2. september	Kick-off mentoropplæring Her og Der, Oslo	18

AKTIVITETS- OG REDEGJØRELSESPLIKTEN

Fra 1. januar 2020 gjelder nye, utvidede plikter for arbeidsgiver og offentlige myndigheters aktivitets- og redegjørelsesplikt. Likestillingssenteret har hatt flere møtepunkter med de andre sentrene, Reform og LDO i forbindelse med pliktene. Vi utviklet to nettkurs i tilknytning til ARP: «Aktivitets- og redegjørelsesplikten for arbeidsgivere» og «God rekruttering er likestilt rekruttering».

Bufo har gjennom 2020 jobbet med de nye pliktene i likestillings- og diskrimineringsloven, med veiledning, maler og kriterier. Likestillingssenteret har deltatt på arbeidsgruppemøter fra mai-desember i arbeidsgruppe: 1 Indikatorer og arbeidsgruppe: 2a Veiledning til arbeidsgivere.

Likestillingssenteret har i 2020 bistått Likestilt arbeidsliv i Agder. Vi har bearbeidet sertifiserings- og resertifiseringskrav for virksomhetene som vil bli sertifisert som Likestilt arbeidsliv-virksomhet.

Stange kommune tok kontakt både for å få innspill til sin redegjørelse for 2019, og for å få innspill til hvordan jobbe med de nye pliktene i likestillings- og diskrimineringsloven. Likestillingssenteret holdt derfor innledning for administrasjonsutvalget i kommunen.

På oppdrag fra Fylkesmannen i Vestfold og Telemark gikk vi i 2019 gjennom likestillingsredegjørelsene til kommunene i fylket. Fylkesmannen ønsket presentasjon av funnene i gjennomgangen og innspill til hvordan kommunene kan jobbe med likestilling og mot diskriminering på skole- og barnehagefeltet. Dette gjorde vi i Sandefjord 15. oktober.

Dato	Aktivitet	Antall
6. mars	Veiledning ARP Stange kommune	1
5. juni	Utviklet nettkurset: Aktivitets- og redegjørelsesplikten for arbeidsgivere	
8. juni	Utviklet nettkurset: God rekruttering er likestilt rekruttering	
7. september	Innledning på teams: Sertifiseringskrav i Likestilt arbeidsliv, på kick-off "Bli en drømmearbeidsgiver" i Agder	30
9. september	Innledning: Likestillingsutfordringer og hva kan gjøres? Administrasjonsutvalget i Stange kommune	17
15. oktober	Foredrag: Aktivitets og redegjørelsesplikten, kontaktmøte på skole- og barnehagefeltet, Fylkesmannen i Vestfold og Telemark	55
Avlyste planlagte aktiviteter		
06. mars	Foredrag: Likestilling i arbeidslivet, PA-consulting, Oslo	
17. mars	Foredrag: Mangfoldsrekruttering, Universitetet i Oslo	
20. april	Foredrag: Aktivitets og redegjørelsespliktene, Fagforbundets arbeidslivskonferanse, Oslo	

INTERNASJONALT ARBEID

Norge er et av verdens mest likestilte land. Vår kunnskap om norsk likestilling kan derfor også være en eksportvare. Også i 2020 har vi fått mange forespørsler om å være prosjektpartner i EØS prosjekt i Portugal, Polen, Tyrkia, Estland og Hellas. Vi takket nei til mange forespørsler, men skrev også under samarbeidsavtale med 8 ulike prosjekt. To av prosjektene fikk finansiering:

- Questão de Igualdade, Portugal
- Junta de Freguesia de Benfica, Portugal

Begge prosjektene innebærer erfaringsutveksling og kursing av barnehageansatte rettet mot kjønn og vold i nære relasjoner. Grunnet Covid 19 har dessverre prosjektene ligget litt i dvale i år – men håper å kunne bidra mer aktivt til neste år.

Internasjonale besøk og utenlandsreiser har ikke blitt gjennomført i år, men vi har holdt et webinar for EFTA.

Dato	Tema og sted	Antall
21. oktober	Workshop på Teams: Likestilling, hersketeknikker og seksuell trakassering, EFTA	30

KOMPETANSEHEVING AV ANSATTE

Likestillingssenteret skal til enhver tid ha oppdatert kunnskap om hvordan likestilling kan integreres på alle samfunnets områder. De ansatte skal ha spisskompetanse på definerte fagområder, ivareta rollen som regional utviklingsaktør og delta i internasjonalt samarbeid.

Senteret er et bindeledd mellom forskning og praksis. Vi må derfor ha kompetanse om forskning, samt hvordan likestilling kan implementeres i alles hverdagspraksis. Kontinuerlig vedlikehold og utvikling av egen kompetanse blir derfor viktig, samt å utvikle og bygge vårt faglige nettverk. I den forbindelse deltar vi på ulike arenaer.

I 2020 har vi fortsatt prioritert å jobbe med arbeidsmiljø som en kompetansehevende faktor gjennom bedriftshelsetjenesten. Behovet for økt digitalisering av våre arbeidsoppgaver har medført at flere har fått kompetanseheving i å utarbeide nettkurs. Vi har også deltatt på en rekke digitale webinar, fagseminar, konferanser og markeringer på hjemmekontor.

BETALTE OPPDRAG OG EKSTERNE PROSJEKTER

De store utviklingsprosjektene ved Likestillingssenteret i 2020 er finansiert gjennom prosjektmidler. Prosjektene gjennomføres i stor grad i samarbeid med andre organisasjoner og etater. Prosjektene bidrar til at Likestillingssenteret kan arbeide mer målrettet på noen områder og øke aktiviteten på likestillingsfeltet.

Vi har mange ideer om tiltak og aktiviteter som kunne vært gjennomført, men vi må da også finne finansiering for gjennomføringen. Enkelte mindre tiltak og aktiviteter kan vi gjennomføre med grunntilskuddet og egenfinansiering. For å gjennomføre større prosjekter er det behov for ekstern finansiering. Veien fra en prosjektidé til konkret gjennomføring kan ta lang tid. Vi prøver derfor alltid å tenke langsiktig og se synergien av de ulike prosjektene. Et lite lokalt prosjekt kan omgjøres til et større nasjonalt prosjekt gjennom ny finansiering. En kartlegging kan gi nye perspektiv og synliggjøre kunnskapshull.

Prosjekter og oppdrag som Likestillingssenteret initierer eller påtar seg skal i første rekke relateres til følgende områder:

Barn og unges oppvekstmiljø

Samfunnsutvikling og deltakelse

Arbeidsliv

Likeverdige offentlige tjenester

VÅG Å SE – VÅG Å HANDLE (2020)

«Våg å se – våg å handle» er en fortsettelse av kurs vi holdt i 2019, med tilskudd fra Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging. Kurset er utarbeidet og gjennomføres i samarbeid med Hamar interkommunale krisesenter, Gudbrandsdal Krisesenter IKS og Glåmdal Krisesenter. Kursene er i samarbeid med Statsforvalteren i Innlandet.

Formålet med kursene er å gi deltagerne økt kunnskap om vold og overgrep, hvordan forebygge og oppdage vold og overgrep mot barn, samt bidra til økt handlingskompetanse i møte med utsatte barn. Målgruppa er ansatte i barnehager, skoler, SFO og på helsestasjoner i Innlandet.

På grunn av Covid-19 og vanskeligheter med å møtes fysisk utarbeidet vi en kortversjon av dagskurset til et gratis nettkurs. Nettkurset består av fem deler og tar 1 time 40 minutter å ta. I tillegg kommer tid som medgår til fakta- og refleksjonsspørsmål som er lagt inn i hver del.

I alt har 99 gjennomført nettkurset, og 165 har startet på kurset, men ikke fullført enda. 44 brukere har evaluert nettkurset, hvor av 84% oppga at kurset hadde stor nytteverdi.

I høst da det så ut til at vi kunne gjennomføre fysiske kurs planla vi 7 kurs. Dessverre måtte kursene på Gjøvik, Lillehammer og Tynset avlyses.

Gjennomførte fysiske kurs er:

Dato	Sted	Antall Deltakere
30. september	Vinstra	26
13. oktober	Kirkenær, Grue	16
22. oktober	Hamar	28
28. oktober	Trysil	27

Kursene får gjennomgående gode tilbakemeldinger fra deltagerne. Gjennomsnittlig skår for alle kursene sammenlagt er 4,5 poeng av 5 mulige. På spørsmålet om hvor nyttig deltagerne opplevde at fagdagen var er gjennomsnittet 4,5 poeng og på spørsmålet om fagdagen har gitt økt kunnskap er gjennomsnittet 4,3 poeng av 5 mulige.

RESSURSHEFTE FOR LIKESTILT OG LIKEVERDIG PEDAGOGISK PRAKSIS

Likestillingssenteret har sammen med Kanvas og Dronning Maud Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning revidert veileder for likestilt pedagogisk praksis *Søt eller tøff – et fritt valg!* Det nye heftet er nettbasert og utvidet med mer tekst, flere eksempler og verktøy. Ressurshefte handler om å fremme likestilling på grunnlag av kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og seksuell orientering i barnehager. Oppdragsgiver er Utdanningsdirektoratet.

LIKE SKO (2020)

I samarbeid med Funkibator og Norges Handikapforbund Innlandet har vi utviklet og viderefører en pedagogisk aktivitetsdag for elever ved ungdomsskoler i Oppland, støttet med midler fra Bufdir.

Gjennom å engasjere elever i aktivitet, øvelser og foredrag er målet å øke kunnskap og bevissthet om funksjonsmangfold, tilgjengelighet og universell utforming. I tillegg til undervisningsopplegg for elever, tilbyr vi også et kompetansehevende mini-foredrag for skoleansatte.

Når ansatte og elever får kunnskap om barrierer som finnes, øker sannsynligheten for at det kan skje både holdningsendringer og praksisendringer som bidrar til å fjerne barrierer. Slik kan vårt tiltak bidra til å sikre at flere elever med nedsatt funksjonsevne opplever en mer inkluderende skolehverdag. Ved å synliggjøre funksjonsmangfold kan vi bidra til å skape økt rom for å være forskjellige, hvilket kommer alle elever til gode.

På grunn av Covid 19 måtte vi utsette alle planlagte skolebesøk til 2021.

BEVISSTE UTDANNINGSVALG (2020)

Med midler fra Bufdir hadde vi planlagt å gjennomføre 7 kurs i «Bevisste utdanningsvalg». Kurset er rettet mot rådgivere, karriereveiledere og lærere for å bryte med elevers tradisjonelle utdanningsvalg og det kjønnsdelte arbeidsmarkedet.

På grunn av Covid-19 måtte kursene avlyses. Som et alternativ utviklet vi to nettkurs for elever og lærere til undervisning i faget utdanningsvalg. Kursene benyttes også på foreldremøter for å skape bevissthet hos foresatte. Trøndelag Fylkeskommune har vært pilot for utprøving av nettkursene og har vært pådriver for at ungdomsskolene gjennomfører kursene. Ønsket var å sette temaet tydelig på dagsorden for lærere, elever og foresatte på 10. trinn i alle fylkets kommuner.

Nettkursene ble brukt av lærere i ca. 100 tiendeklasser i Trøndelag og elevene opplevde innholdet positivt. Derfor er det grunn til å anta at totalt 2000-2500 elever har gjennomført hele eller sentrale deler av kursene. Nettkursene bidro slik til at en stor gruppe ungdommer fikk verdifull kunnskap som kan bidra til mer bevisste utdanningsvalg.

DIALOGMØTER OM RASISME (2020)

I forbindelse med «Regjeringens handlingsplan mot rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion (2020-2023)» har Likestillingssenteret fått midler fra Barne-, Ungdoms- og familiedirektoratet til å gjennomføre en del av tiltak 8: lokalt forankrede dialogmøter om rasisme og diskriminering.

Fordi fremtidens likestilling skapes i nåtidens barne- og ungdomstid, valgte vi å ta utgangspunkt i ungdomsperspektivet. I samarbeid med minoritetsrådgiver i Innlandet fylkeskommune gjennomførte vi en kartlegging av unge minoritetsinnlendingers erfaringer av rasisme i Innlandet – og brukte deres stemme som et utgangspunkt for dialog.

Et viktig funn i kartleggingen er at skolen er den arenaen hvor ungdom møter mest rasisme. Flere av ungdommene opplevde å bli annerledesgjort og forskjellsbehandlet av lærere, og ekskludert av majoritetselevne. Samtidig fortalte ungdommene at undervisningen om rasisme som oftest definerer rasisme som unntakshendelser – noe som foregår i andre land, eller i en annen historisk kontekst. Dermed gir ikke undervisningen elevene verktøy for å forstå egne opplevelser og erfaringer med rasisme. Ungdommene fortalte også om opplevelser av å bli mistenkeliggjort i eget nabolag, om å bli stoppet tilfeldig av politiet og avkrevd legitimasjon, og om å bli sortert ut i søknadsprosesser på grunn av at de har så kalt «utenlandsklingende» navn.

Under dialogmøtene/workshopene ble resultatene fra kartleggingen presentert, før vi gjennom en blanding av øvelser og filmklipp, reflekterte over egne antagelser og holdninger, og snakket om hvordan vi sammen kan jobbe for å skape et mer inkluderende, antirasistisk Innlandet.

Gjennomførte aktiviteter er:

Dato	Sted	Antall deltakere
12. oktober	Å skape rom for mangfold, workshop, Jønsberg videregående skole	17
24. oktober	Arrangement på FN-dagen, Hvordan stoppe rasisme i Innlandet, Kulturhuset Hamar	10
5. desember	Workshop Ungdommens fylkesting Innlandet, på teams	40

PUST UT (2020-2022)

Med midler fra Stiftelsen DAM har Likestillingssenteret i samarbeid med FRI Oslo og Viken utarbeidet en metodebok om skeiv seksualitet for helsepersonell og andre som jobber med mennesker med intellektuelle funksjonsnedsettelse.

Forskning viser at skeive mennesker med intellektuelle funksjonsnedsettelse opplever mindre støtte og synliggjøres i mindre grad i snakk om seksuell helse. Gruppen selv forteller at de opplever det å være skeiv som en tilleggsbelastning. Metodeboken skal således bidra til økt kompetanse hos ansatte som jobber med brukergruppen og bidra til bedre levekår for mennesker med intellektuelle funksjonsnedsettelse. Prosjektet videreføres i 2021.

KJØNNSDELTE HJELPEMIDLER (2017-2020)

Likestillingssenteret utarbeidet sammen med Østlandsforskning i 2019 rapporten *Kjønnsdelte hjelpemidler?* Kartleggingen var finansiert av Bufdir. I år har vi utviklet et nettkurs basert på funnene i rapporten og likestilt og normbevisst pedagogikk rettet mot hjelpemiddelformidlere. Nettkurset vil være ferdig for lansering i begynnelsen av 2021. Funnene viser store ulikheter i tildelingen av hjelpemidler til menn og kvinner. Hovedtrenden er at kvinner får flest hjelpemidler i alle kategorier for tilpassing av hjemmet. Menn får flest hjelpemidler når hjelpemidlet er motorisert, inneholder en elektronisk komponent eller skal bidra til økt mosjon og trening.

I undersøkelse har vi forsøkt å finne årsakene til hvorfor det forekommer skjevheter i tildelingene. Vi fant at brukere og hjelpemiddelformidlerne påvirkes av tradisjoner og holdninger knytta til kjønn. Hjelpeformidlere påvirkes ubevisst. I år har vi derfor utviklet et nettkurs hvor målet er å øke kompetansen til hjelpemiddelformidlerne om hvordan kjønn og normer påvirker oss. Slik kan tjenesteytere gi likeverdige offentlige tjenester samt ivareta FN-konvensjonen om menneskerettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

HVA SKAL JEG SI? (2019-2021)

Prosjektet er et samarbeid med Unge funksjonshemmede og finansiert av Stiftelsen Dam.

Seksualtekniske hjelpemidler kan for mange bidra til en bedre seksuell helse. Samtidig er hjelpemidler uunnværlig for noen for å kunne ha et seksualliv. Allikevel snakker få om temaet. Prosjektet *Hva skal jeg si?* handler om å bidra til at flere personer med funksjonsnedsettelse får informasjon om og tilgang til seksualtekniske hjelpemidler.

I 2019 gjennomførte vi en kartlegging hos unge med nedsatt funksjonsevne. Kunnskapsgrunnlaget viser at få har blitt spurt om seksualitet og enda færre har blitt spurt om seksualtekniske hjelpemidler. Det kommer også frem at helsepersonell kan oppleve det som vanskelig å ta opp temaet seksualitet og seksualtekniske hjelpemidler.

I 2020 har vi derfor utarbeidet en veileder til unge med nedsatt funksjonsevne og en veileder for helsepersonell. Ved lansering av veilederen i november på sosiale medier hadde veilederen en rekkevidde på 9000, som er høyeste registrerte rekkevidde for Likestillingssenterets sosiale medier i 2020. I anledning lanseringen hadde vi i samarbeid med Unge funksjonshemmede en kronikk om behovet for å snakke om seksuell helse og seksualtekniske hjelpemidler i Tidsskriftet Sykepleien.

TRYGG I EGEN SEKSUALITET (2017-2020)

Med midler fra Helsedirektoratet utviklet vi i 2017 en fagdag om seksuell helse for ansatte som jobber med mennesker med utviklingshemming sammen med Hamar kommune. I ettertid har vi hvert år gjennomført fagdager over hele landet med støtte fra Helsedirektoratet og fra 2020 Bufdir. Målsettingen med fagdagen er å gi mennesker med utviklingshemming en god seksuell helse og forebygge seksuell trakassering og overgrep mellom og overfor utviklingshemmede.

Erfaringene vi har gjort oss er at det er et stort behov for en slik fagdag i helse-Norge. Vi ser også at vi når ut til ansatte som ikke prioriteres for kompetanseheving og videreutdanning, spesielt ufaglærte og ansatte med lavere helsefaglig utdanning.

Vi overførte midler fra 2019 og holdt fem fagdager i januar 2020.

Tabellen viser hvor og når vi kjørte kurs.

Dato	Sted	Antall deltakere
14. januar	Bydel Ullern	14
15. januar	Sør-Odal	22
16. januar	Sør-Odal	28
17. januar	Sør-Odal	17
21. januar	Moelv	40
15. september	Arendal	38
16. september	Arendal	31
13. oktober	Mandal	30
14. oktober	Kristiansand	17
15. oktober	Kristiansand	15

I 2020 hadde vi planlagt å gjennomføre 15 fagdager. Vi fikk gjennomført 5 av de som planlagt i samarbeid med Senter for likestilling. Grunnet pandemien var det ikke mulig å gjennomføre de siste fagdagene. Som et alternativ har vi bearbeidet fagdagen til et nettkurs. Kurset ble lansert 16. desember. Per 31.12 hadde 6 personer gjennomført kurset og 22 startet på det. Vi vil jobbe videre med promotering og innsalg av kurset i 2021.

VIP – VIKTIG INTERESSANT PERSON (2018-2022)

VIP er et voldsforebyggende program utviklet med midler fra Sekretariatet for konfliktrådene og Bufdir. Alle har rett til en trygg seksualitet fri for vold, tvang og overgrep uansett funksjons- evne. VIP har derfor som målsetting å gi personer med utviklingshemming bedre evne til å forstå egne følelser, evne til å sette grenser og forstå hva som er vold og overgrep. Programmet er utviklet i Sverige og driftes av Eskilstuna kommune. NOK. Hamar (tidligere Smiso) og Likestillingssenteret har fått rettighetene til å overføre VIP-programmet til Norge, et arbeid som startet opp i 2018.

Prosjektet innebærer å utdanne VIP-instruktører i kommunene slik at de kan gjennomføre kurs med utviklingshemmede. VIP-programmet består av 12 moduler som tar opp temaene følelser, grensesetting, vold og overgrep. Hver modul varer i to timer og deltakerne møtes en gang i uken over 12 uker. Modulene er satt sammen av mange praktiske øvelser og små kunnskapsbolker som skal utfordre og styrke kunnskapen hos deltakerne.

I 2020 utdannet til sammen 25 sertifiserte VIP-instruktører fra henholdsvis kommunene Kristiansund, Averøy, Kongsvinger, Eidskog og Sør-Odal. I tillegg har SMISO Møre og Habiliteringstjenesten i Møre og Romsdal også deltatt. Utdanningene ble gjennomført før 12. mars, men utdanningen for Kongsvinger, Eidskog og Sør-Odal måtte deles opp slik at de siste dagene av utdanningen ble gjennomført i august på grunn av nedstegningen i mars.

I samsvar med planen skulle vi ha gjennomført ytterligere en utdanning høsten 2020, men Co-vid-19 og press på helsetjenestene gjorde dette umulig. Prosjektet er derfor forlenget til 2022.

Ringsaker og Kongsvinger kommune har høsten 2020 gjennomført VIP-grupper for til sammen 32 personer med utviklingshemming. Vi har gitt veiledning til instruktørene i begge kommuner.

Vårt mål er at VIP skal bli et nasjonalt forebyggende program. Å spre informasjon og kunnskap om VIP er derfor viktig. I år har vi blant annet svart på høring om nasjonal veileder for tjenestene for utviklingshemmede og holdt fire innledninger om VIP. I anledning gjennomføring av VIP i Ringsaker fikk vi også flere medieoppslag.

Foredrag holdt:

Dato	Sted	Antall deltakere
11. februar	TryggEst-samling, Jessheim	55
10. oktober	LUPE konferanse, Olavsgaard	20
11. november	Norsk nettverk for Downs syndrom, webinar	10
25. november	Nettverkskonferanse, USHT Innlandet, webinar	50

ELDRE OG SEKSUELL HELSE (2020-2022)

Eldre og seksuell helse er et prosjekt støttet av Helsedirektoratet. I samarbeid med FRI, Sex og Politikk samt KUN lager vi et kompetanseløft til helsepersonell om eldre og seksuell helse. Prosjektet skal gå over tre år. I år har hovedoppgavene vært å utvikle en fagdag med nettside og nettbaserte fagressurser. Vi har også benyttet tiden i 2020 til å etablere samarbeid, kontakt og erfaringsutveksling med fagmiljøer, sivilsamfunn og brukere.

STYRETS ÅRSRAPPORT

Likestillingssenterets visjon er **LIKE MULIGHETER FOR ALLE**. Formål er å fremme likestilling og motvirke diskriminering på grunnlag av kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, funksjonsevne, seksuell orientering, alder, etnisitet og religion.

Likestillingssenteret har et bredt nedslagsfelt; lokalt, regionalt og nasjonalt i tillegg til internasjonalt. Senteret arbeider med utviklingsprosjekter, analyser, forskning og utredninger (FoU) og tilbyr eller deltar på kurs og konferanser. Det drives et utstrakt opplysnings- og informasjonsarbeid.

Styret har i løpet av 2020 avholdt fire styremøter og behandlet 25 saker. Ved siden av ordinære styresaker har hvordan sikre en god drift under Covid-19 samt oppfølging av arbeidsmiljøet vært viktige saker. Styret berømmer senteret for god synlighet, stor innsats og mange aktiviteter til tross for Covid-19.

Økonomisk utvikling og resultat

Beløp i mill. kr.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Omsetning	7,4	5,9	6,3	7,0	7,4	7,5	8,0
Årsresultat	0,8	-0,3	0,68	0,5	0,7	0,36	0,23
Likviditetsbeholdning	5,1	4,6	5,5	5,5	6,6	7,1	7,9
Totalkapitalen, sum eiendeler	5,6	4,9	5,6	6,0	6,9	7,4	8,2
Egenkapital	4,3	4,0	4,6	5,1	5,9	6,2	6,4

Senteret er avhengig av grunntilskudd fra staten, og omsetningen påvirkes av inntjening på prosjekter. Stortinget bevilget i 2020 et grunntilskudd på 4,8 mill. med tildelingsbrev fra Barne- ungdoms- og familiedirektoratet. Resten av omsetningen har bestått av prosjektfinansiering og oppdrag, i hovedsak fra Helsedirektoratet, Bufdir og Sekretariat for Konfliktrådene. Grunntilskuddet utgjør 60 % av inntektene.

Av brutto omsetning går en andel til samarbeidspartnere på ulike prosjekter. I både 2019 og 2020 utgjorde utgifter til underleverandører i overkant av 450 000.

Økonomisk risiko

Stiftelsen har en solid egenkapital og god likviditet som bl.a. benyttes til å forskuttere prosjekter der midlene utbetales etter gjennomført arbeid. Senterets største risiko, ut over grunnfinansieringen som avhenger av politiske beslutninger, er knyttet til prosjektinntekter. Ved årets start vet vi sjelden om prosjektene det søkes tilskudd for vil bli innvilget eller ikke.

Årets overskudd på kr. 235 958 må sees i sammenheng med sykefravær og refusjon av sykepenger. I tillegg har det vært mindre reisevirksomhet, samt lavere prosjektaktiviteter enn planlagt.

Styret mener årsregnskapet gir et rettviseende bilde av stiftelsens resultat, likviditet, stilling og utvikling.

Fortsatt drift

Styret mener at forutsetningene for fortsatt drift er til stede ved avleggelsen av årsmelding m/ regnskap 2020. Likestillingssenteret har utviklet en god faglig plattform med høy kompetanse blant de ansatte.

Sykefravær og arbeidsmiljø

Likestillingssenteret har hatt et høyt sykefravær med flere langtidssykemeldinger i både 2019 og 2020. Sykefraværet har fra 2019 gått ned fra 15% til 11% i 2020, Legemeldt sykefravær utgjorde 9 % av fraværet. Det jobbes målrettet for å forebygge sykefravær. Arbeidsmiljøtiltak med ekstern bistand har fortsatt.

Likestillingssenteret forholder seg til IA-reglementet, og det er ikke rapportert om skader eller ulykker på arbeidsplassen i løpet av året.

År	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sykefravær	1,7%	10,8%	6,9%	2,3%	2,9%	4,5%	15%	11%

Ytre miljø

Virksomheten er av en slik art at den påvirker det ytre miljø i liten grad. Stiftelsen sorterer søppel etter anvisning fra utleier, og bruker kollektive reisemuligheter der dette er mulig. Med senterets nye plassering ved Hamars trafikknutepunkt i forhold til tog og buss, er dette bedret både for ansatte og besøkende.

Likestilling

Antall	2017		2018		2019		2020	
	Kv.	Menn	Kv.	Menn	Kv.	Menn	Kv.	Menn
Ansatte	6	1	7	0	7	1	9	2
Styre	5	2	5	2	4	3	4	3
Råd	3	2	2	3	2	3	4	1
Valgkomité	2	1	2	1	2	1	2	1

Gjennomsnittsalderen på ansatte i 2020 var 42 år, mot 45 år forrige år, den eldste er 61 år og den yngste 34 år.

Likestillingssenteret ønsker å være en mangfoldig og attraktiv arbeidsplass. Det er derfor gjennomført et arbeid for å undersøke risiko for diskriminering og hindre for likestilling ved likestillingssenteret. Det ble ikke identifisert risiko eller hindre der vi allerede har eksisterende rutiner. Forbedringspunkt er vurdert å være:

Risiko for diskriminering og hinder for likestilling	Forbedringsområder
Rekruttering	Styrke mangfoldet ved rekruttering
Forfremmelse, utviklingsmuligheter og karriere	Systematisere kompetanseheving i større grad
Tilrettelegging for mangfold og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv	Bedre prosjektstyring for å redusere stress
Lønns- og arbeidsvilkår	Gode rutiner ved graviditet Bevissthet om lønns plassering og opprykk
Trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold	Kan oppstå, ingen identifiserte utfordringer i dag

I 2020 ble det ansatt to kvinner og en mann. Likelønnsprinsippet følges, og utgangspunktet er å tilby fulle stillinger til alle. De som jobber redusert, har selv bedt om dette. For å bedre tilrettelegge for familie og arbeidsliv har vi i 2020 innført to velferdspermisjonsdager i forbindelse med planleggingsdager på skole og barnehage.

Styret takker de ansatte og direktøren for en solid innsats i 2020, og vil særlig berømme arbeidet med å synliggjøre Likestillingssenteret og styrke dets omdømme som en viktig aktør i likestillingsarbeidet. Styret vil også fremheve det gode samarbeidet mellom administrasjonen og styret som vi ønsker skal fortsette kommende år.

Hamar 18. februar 2021

Sunniva Ørstavik
Styrets leder

Anne-Mette Øvrum
Nestleder

Tonje Lauritzen
Styremedlem

Miguel da Luz
Styremedlem

Jens Olai Jenssen
Styremedlem

Magnus Sempler Holte
Styremedlem

Annette Solberg
Styremedlem

